

Tódor János

Az utcán harcoló ember

Éjjeli menedékhely

– Hülyét kapok, ha nem lesz hely, három napja nem aludtam – mondja az egyik fülében apró karikát viselő roma fiatalember egy hosszú, fekete bőrkabátos, rövidre stuccolt frizurás nyúlánk gyereknek.

– Nyugi, Peti, biztos bejutunk – válaszolja emez, miközben tenyerével söpri le a vizet kese hajáról.

– Különbem leszárom – legyint Péter. – Ha nem jön össze, veszünk három üveg bort, aztán keresünk egy lépcsőházat.

Négyen ácsorgunk a két ember magas, rácsos kapu előtt, amelyet két lakattal is védenek előlünk. A negyedik egy dús fekete szakállas, barna műszörme bundás, negyven év körüli ember, akit Péter Nándinak nevez.

– Te tudod, Petikém, hogy ez nekem már a negyedik telem kint – fordul oda Péterhez Nándi. Vállig érő haja rálóg csimbókos kabátja nyakára, úgy néz ki, mint Nanuk, az eszkimó fókavadász.

Cefetül esik a havaseső: ócska dzsekim a vállánál már megadta magát, szerencsére több réteg ruha: két póló, flanel ing, pulóver van rajtam: egy hajléktalan magán hordja a ruhatárát.

A Fővárosi Szociális Központ Dózsa György úti négyszáz ágyas hajléktalan szállójának része az éjszakai menhely, az egyszinten betonbarakk, amit mindennap este hatkor nyitnak ki.

Nándi szerint ötkor már vagy ötvenen váraкоznak bebocsátásra, ő is itt volt, közben jutott eszébe, hogy nem vett kaját, és elugrott a közértbe.

Peti, aki a legjobban öltözött közülünk – újak látszó nyersbőr bakancs, farmer, bélelt, prémgalléros, jó állapotban lévő bőrjakó van rajta – arról beszél hallgatag szöke cimborájának, hogy öt nap múlva lesz a következő tárgyalása:

– Éppen két nappal karácsony előtt.

– Akkor neked legalább nem lesz gondod az ünnepekkel, tesókám – vigyorog Nándor, de máris megbánja.

– ... s te, miért örülnél annak annyira?! – keményít be egy pillanat alatt Péter.

– Hát már hogy örülnék én annak, Petikém. Hogy mondhatol ilyet... – szabadkozik azonnal a fókák híján utcacirkálóvá lett Nándi, s mikor érzi, hogy ez édeskevény, megereszkedett hangon alázkodik: – Most mit izélsz... Tudod, hogy a spanod (társad – T.J.) vagyok.

– Te csak ne foglalkozzál velem, jó? – feleli neki Péter. – Előbb leszel te az egeresben (a rendőrségi fogdán – T.J.) köcsög, mint én a sitten csicska.

– A múltkor adtam az ügyvédemnek két rongyot – meséli tovább haverjának Peti. – Fialat csávó volt, aztán, öcsém, mint egy kuka, nem szólt az végig egy árva szót se. A tárgyalás után kérdeztem tőle, hogy mégis mit gondol, mire fizetem én magát, van pofája közelről nézni, ahogy elmeszelnek. Erre idegesen kapkod a zsebe felé, hogy visszaadja a lóvét, közben meg arról vaker, hogy ő úgy van kirendelve, fogalma sincs az ügyemről. Mondtam neki, hogy egy szerencséje, hogy elnapoltak, mert ha bevárnak, tutira megkerestem volna utána. Na, ő magyarázta akkor, hogy ne majrézzak, szerinte pénzbüntetéssel megúszom, maximum felfüggesztettel...

– Nándi, gondolod – fordul a háta mögött behúzott nyakkal kussoló, szakállát vakargató férfihez –, hogy elmennék a tárgyalásra, ha tudnám, hogy „bemérek”?

– Az Isten mentsen meg téged attól, Petikém – így Nándi, de mire belemelegedhetne a smuzolásba, már senki sem figyel rá. Ugyanis két új figura fordul be a menhelyhez vezető sikátorba. A hórihorgas úgy jön, derékból kilengve, mintha mozogna alatta a hókásás föld. Célfotón látni ilyen előredobott felsőtestet, fejet, csakhogy az a száz méter vagy éppen a nyolcvan gát végén, lendületből van; ez meg lassú és folyamatos, és ki tudja, mióta tart. Mindenesetre akkor ér véget, amikor a mustársárga bársonydzseki jobb válla a négyszáz ágyas fröcskölt falán végez.

– Na, a Laci megint be van baszva – szögezi le Nándor, aztán a Laci mögött célba érő emberrel kezd el ordibálni.

– Miért hagyta, hogy ennyit igyon! A múltkor se engedtek be miatta a Dankóba. Ott verte a vaskaput, az a szemüveges gyerek, az ügyeletes, ki akarta hívni a rendőröket.

– Te csak hallgassál, Nándi! – kiabál a másik is. Zömök, bajszos, sötét bőrű ötvenes, kucsmáját a fülei tartják, színehagyott, bokáig érő ballonkabátjára terítve kockás pokrócot hord, akárha poncho volna.

– Ott hagyta bennünket, cipelhettük azt a bazi vastag rézrudat. Meg is kergettek bennünket a Rózsadombon.

– Nehogy már ketten ne bírjátok el... – horkan föl Nándi.

– A Lacival...?! Hát ez már akkor se volt magánál. Te meg elszaladtál.

– Anyád, az szaladt el! Azt sem tudtam, merre mentetek...

– Nándi – így mondja a kockás pokrócos, a-val –, én tisztellek téged, tudod jól, miért beszélsz így velem?

Nándinak szerencsére már nincs ideje válaszolni, mert a rácson túl nyílik a menhely ajtaja. Néhány pillanatilag csak egy fejet látni, mintha nem tudná eldönteni, hogy a hozzá tartozó testet érdemes-e húsz lépésen át a cudar időnek kitenni. (Persze ez csak a lassan egy óra ázó-fázó, lassan türelmét veszítő pszeudó-hajléktalan futó benyomása. Ugyanis a szürke pulóveres, barna hajú fiatalember már itt is van, kulcsaival a lakaton babrál.)

– Szerencsénk van, uraim, éppen hat helyünk van még – mondja és maga előtt terel bennünket befelé.

A jobb turisztaszállások tömeghálóit idéző terem falai makulátlan fehérek. A legtöbb kék színűre mázolt emeletes vaságyon – lehet belőlük vagy negyven pár – már fekszik valaki. Társaim, ahelyett, hogy gyorsan elfoglalnák a még szabad alsó ágyakat, iratok után kutatnak zsebükben, szatyrukban, majd megadóan állnak sort. Az íróasztal mögött, pontosabban előtte, hiszen a falhoz van tolvá, tweed zakós, középkorú férfi ül. Ahogy nagy alakú füzete fölé hajol, jól látni, hogy a feje búbján kopaszodik. Utolsó vagyok a sorban, előttem áll Nándi, kezében a hajléktalan igazolvány meg valami vény.

– Ha legközelebb jön, hozzon egészségügyi papírt – mondja a nevet, születési dátumot, igazolványszámot körmölő hivatalnokforma ember, amikor sorra kerülök és átnyújtom a személyimmet. Nyilván kiolvassa tekintetemből az értetlenséget, mert türelmesen magyarázza:

– Tüdőszűrőre kell elmenni először, aztán igazolást kell beszerezni arról, hogy nincs járványos betegsége.

– Jöjjön már, Márton bátyám – szól oda engem befejezve a ponchós öregnek, aki álltában elsundított.

Lacival, akit Nándi támogat, nincs semmi baj, csak annyit mond neki a zakós főügyelő, hogy „nyomás az ágyba”. Az éjszakai menhely szociális munkásainak szobáinak ajtajára az van írva, hogy ÜGYELŐK, de őket itt senki sem hívja így. Aki már törzsvendégnek számít a Dózsa György út 152-ben, tegezi és keresztnévükön szólítja az ügyelőket. Ők viszont minket, először ide tévedőket következetesen uraznak. Aki valamennyire is ismeri ezt a munkát, az aligha csodálkozik azon, hogy egy ilyen helyen valóban emberszámba veszik az elesetteket, s összehasonlíthatatlanul normálisabban beszélnek velük, mint akármelyik hivatalban.

Ma este hárman vannak szolgálatban, a főnökön (tweed zakós) és a csapatunkat beengedő fiatalemberen kívül egy rövid hajú, rövid ujjú pólót viselő fiú, még innen a húszon. Ő kísér mindenkit a fekhelyére.

– Föl tud mászni? – kérdezi tőlem, amikor megnyugtatom, hogy jó lesz nekem a felső ágy is.

„Mégis, mit képzelsz ez a kölyök! Olyan vén csotrogánynak látszom, aki képtelen fölevickelni a kakasülőre?!”, gondolom, és csakazértis megsértődöm. Pedig, ha kívülről látnám magam sáros és szakadt farmerben, feketéből koszos szürkéké fakult, felmosórongy állagú ezeréves NDK-gyártmányú dzsekimben, három fejnyire tágult, folyton táskás szemeim felé jójózó kötött sapkámban; rendezetlen „mások” szakállamról már nem is beszélve...

Zavarban vagyok, bizonyítani szeretnék. Ezért aztán csak a kabátomat veszem le, de ahelyett, hogy kicsavarnám és az ágyam végére teríteném száradni, párnát gyűrök belőle. Ezután, akárha a korlátan akarnám megcsinálni a haskelepet vagy mit, megmarkolom a két felső ágy peremét, fölugrom, ott himbálódzok egy darabig, ám a szükséges magasságba lendülni képtelen vagyok. Mintha két betonkocka lógna a lábfejemre akasztva (no persze, hol van az egykor legendás hasizom!), bakancsom úgy megszívta magát vízzel, képtelen vagyok legyűrni a gravitációt. Ágyam alatt egyelőre még nem lakik senki, viszont a mellettem lévő alsó ágyon fekszik egy fickó, aki, mikor már harmadszor vétem el, rám vakkant, ha így folytatom, összedöntöm mind a négy ágyat.

Végre fenn vagyok, alattam sötétbarna műbőrrel bevont szivacsmatrac. Takaró, lepedő, párna nem jár a menhelylakónak. Igaz, a takarót nem is lehetne elviselni, olyan meleg van itt, mint a pokolban. (A régi, szép időkben, amikor még csak a Dobozi utcai menhely, a „Lordok Háza” létezett, reggelente fertőtlenítőszel vízzel slagozták le a fapriccseket.)

– Minden rendben, negyvenegyeske? – mosolyog föl rám a legifjabb a ránk ügyelők közül. – Ha akar, még lejöhet, a negyvenes még üres.

Á, szóval én vagyok a 41-es. És tényleg, az ágy végében ott van kis táblára festve a szám. A mögöttem lévő alsó ágyon (43-as) Nándi rendezkedett be, vele szemben hanyatt fekvé horkol Laci. A kucsmás-ponchós Márton bátyó bal oldali, alsó ágyszomszédom (38-as). Fölötte egy kék mackófőlsős ember nyújtózkodik, katonai gyakorlónadrágjának összekötött szárára ráhúzta piros bokafixszokniját. Amikor fölmásztam, a 39-es még a fal felé fordulva hátát mutatta, minden bizonnyal a zajra ébredt föl, amit csaptam. Most feje alá tett kézzel a plafont bámulja. Legszívesebben én is ezt tenném, ám nem tehetem, mert éppen a szemembe lóg a neon. Hogy kivédjem, dzsekim zsebéből összehajtogatott újságlapot halászok elő. Népszabadság, 9. oldal. Két írás van rajta, az egyik, amiért eltettem, egy, a hajléktalan-helyzetet elemző cikk, kötelező olvasmány, már betéve fújom. Így aztán marad a neonfény elleni védekezésésképpen a másik, egy Csintalan-interjú, amelyben az extravagáns MSZP-képviselőt nyaggatják. Egyebek mellett azzal, hogy őt az öltözködése miatt is bírálta Horn Gyula. Mire ő: „Megígértem, ha erre van szükség, változtatok az öltözékemen...”

Nekem is ezt kellene tennem, jut eszembe. Túlságosan is szerettem volna külsőleg idomulni a környezethez, olyannyira, jól sikerült, hogy most negatív lógok ki belőle. Alulöltözöttem a menhelyen. Leleplezték a kaméleon tollnokot – izelgetem leendő írásom munkacímét.

Csintalan Sándorból Peti, a csöves zökkent ki. A „konyha” felől hallom a hangját, aztán a többiek nyírítését.

– Papa, légy szíves vedd ki a sütőből a csirkét, mert ez a zsír valahogy nagyon fölbossza a koleszterin szintemet.

Na, ezt közlőrelől is megnézem, s már ugrok is (mennnyivel könnyebb, mint fölmászni!) le az ágyról.

Az étkezde három asztalból és néhány székből áll. Az asztalokon szakadt papírból kikandikáló háziszír meg kenyérmарadék, pár maréknyi só. Tea viszont (már) nincs. Nehéz rákenni a kemény zsírt a puha belü kenyérrre, egész karéj helyett tucatnyi „katonát” szervírozok magamnak. Pétert többfelől is kínálják: szalonnával, tőpörtyűvel, májas hurkával, de ő a hasát simogatva utasítja vissza: – Kidurranok, gyerekek. Ide fele jövet bevágtam a Lehelen egy zuzapörköltet tésztaával.

A menhelyen törülközőt is adnak, zuhanyozni is lehet, a mosdók ragyogóan tiszták. – Szebb, mint a McDonald’s-ban a klotyó – hallom az egyik, évek óta utcán élő hálótárstól, s ez azért nem akármilyen dicséret.

Újra visszaküzdöm magam a magaslesre. Időközben Laci fölébredt, maga elé bambulva ül az ágya szélén, mellette celofánba csomagolt goffri, rajta két szelet gépsonka. Nándi beszél hozzá, azt magyarázza neki, ne mászkáljon Márton bácsival, mert „az egy simlis román”. Kérdés, hogy eljut-e az info Laci tudatáig.

– Nem vagy véletlenül tatabányai? – fordul hozzám a 39-es. Mikor rázom a fejem, azt mondja, hogy kár. Mert akkor biztosan ismerném őt. A nyolcvanas évek elején a Bányászban boksolt, bemutatkozik, én meg bólogatok a sosem hallott névre.

– Ma voltan lent, csomagot vittem a kislányomnak. Rékának hívják, kilenc éves. Szegeden melóztam a múlt héten, most jött össze a pénz. Valamelyik bank vett ott egy lerobbant épületet, annak a falait bontottuk. Kisbusszal vitt le bennünket a szervező gyerek. Napi ezer volt a bér, plusz ingyen kaja. Ott is aludhattunk az épületben.

Gyula, mert így hívják a hajdani bunyóst, elárulja, január elején ismét lesz munka. Ha érdekel, keressem a Moszkván Rolandot.

Miközben dumáltunk, alám költöztek a 40-esre. Egy testes cigány férfi, akit már korábban is kiszúrtam, olyan bennfentesen tette-vette magát, folyton az ügyelők körül sündörgött, akár egy kápó.

Márton bátyó, az állítólagos román, aki inkább egy mexikói idénymunkást alakító hollywoodi segédszínészre emlékeztet engem, rögtön ráhajt, védelmet keres nála, s Lacit cseplüli, aki sajnálja tőle a cigit, az enivalót. Nándit is sűrűn emlegeti, Ferinek, a dagadtnak.

– Olyan büdös van itt, mint a kolera! – hallatszik távolabbról Péter felháborodott kifakadása, aki egy alvó (vagy alvást színlelő) embert rázogató, s azt üvölti a fülébe, hogy: – Öcsém, vidd már ki a lábadat megmosni!

Csak a fülemmel követem, ami alant zajlik, látni nem látok belőle semmit.

– Miért nem adtok a Marcinak enni? – kérdezi Nánditól meg Lacitól Feri.

– Nem a gyerekek az nekem, hogy etessem – emeli föl a hangját Nándi.

– Feri, te mi a faszt szólsz bele? – hallom az első teljes mondatot Laci szájából. Ekkor sűrű és követhetetlen anyázás kezdődik, aminek a végén Feri leköpi Lacit.

– Tudjad ám, mit csinálsz! – pattan föl az ágyról Nándi. – Feri, tisztellek én tégedet, de ha még egyszer ilyet teszel...

– Akkor mi lesz, te köcsög? – emelkedik föl a nagyhasú a 40-es ágyról.

Mielőtt még egymásnak mennének, vércseként csap le közéjük Peti, a menhely Jolly Jokere.

– Most csináljátok, most, amikor összeszedtem végre az írástudatlanságomat és olvasni akarok?! – üvölt, ahogy a torkán kifér. – Feri, ha akarod, én kimegyek veled... Nándi, te meg fogd be a pofádat... Aztán már az odacsődülő publikum felé fordulva mondja: – Mindig ezek menősködnék, az ilyenek, akiknek két forintot sem ér az életük. Ugyanolyan csóró csövesek vagyunk valamennyien, mire

jó az, hogy egymást esszük?!

Lecseng a balhé, mire odaér a főfelügyelő. Rutinból azért kiosztja az ellenérdekű feleket; még egy ilyen, és mehetnek az utcára.

– Azt hiszi, maradok egy pillanatig is ezek után – horkan föl sértődötten Nándi. – Gyere Laci, menjünk...

Hiába győzködik őket, hajthatatlanok.

Mielőtt fél tíz tájban leoltaná a villanyt, ugyanaz a fiú, aki az ágyszámot írta föl, körbejár, s végig kérdezi a még ébren lévőket, mikorra kérnek ébresztőt. Akadt köztük néhány kukás, s Lehelen meg a Garay téren alkalmazó, akik négykor kelnek, a moszkvások ötre iratkoznak föl, hasonlóképpen én is. A legtöbben azonban az utolsó percre, vagyis reggel nyolcig maradnak, akkor ugyanis mindenkinek el kell hagynia a menhelyet.

– Szenteste kicsit korábban jöjjön, mert olyankor mindig többen vannak – tanácsolja a fiatal ügyelő gyerek, amikor hajnalban elköszönök tőle.

Gyula, a tatabányai öklöző is fölébred, de aztán úgy dönt, hogy ő még túl fáradt.

– Szóval, akkor ahogy megbeszéltük. Kilenckor legyél a Podmaniczky utcában, a köztisztaságisok irodájánál. Este azt mondta a rádió, hogy nettó nyolcszázat fizetnek – szól utánam.

Odakint megelégedéssel konstátalom, hogy az éjszaka legalább három centiméteres hó hullott. Kell ennél gyönyörűbb reggel egy alkalmi hőmunkásnak?

*

Baltás

Sötétszürke gyapjúöltöny, egy árnyalattal világosabb mellénnyel, frissen borotvált arc, hosszú művészsujjak. Sándor úgy ül a rokkantkocsiban, olyan méltóságtelesen, mint egy maharadza a hordszékében. A tömeg, a nyüzsgés tényleg csak Indiához fogható, egy Bombay-i piac lehet ilyen, mint a Rákóczi téri csarnok hátsó, talponállós traktusa. Sándort behorpadt homloka még inkább kiemeli – elkülöníti – a piac lepusztult népétől, de kétkerekű széken közlekedő sorstársaitól is, akiknek egyébként ez a piac a törzshelyük. Olyanok ők, mint a némely amerikai filmen látható vietnami veteránok: legtöbbször naphosszat fél- vagy éppen teljes részegen öli a neki kimért időt. Akad persze olyan is köztük, aki legalább annyira jólszituáltnak látszik, mint Sándor: egyikük például mobiltelefonon szokta megrendelni magának az ebédet a szemközti büféből. Sándort még késő ősszel a Dózsa György úti tömegszálláson láttam párszor, aztán találkoztam vele a Dankó utcai menhely bejárata előtt is. A Rákóczi téri csarnokban viszont most látom először, pedig mint Népszínház utcai lakos, két-három naponta meg szoktam fordulni itt.

– Pedig hetek óta itt alszom éjszakánként – szív nagyot a cigarettájából Sándor, mikor csodálkozásomat fejezem ki, hogy itt találkozunk. – A csarnok oldalában szoktam héderelni, alulról a raktárak szellőzőrácsain át jön föl a meleg levegő. Aztán mielőtt még bármit kérdezhetnék tőle, megelőz: – Tudod, mi a különbség köztem és azok között? – mutat a rokkantkocsis társai felé. – Hát az, hogy én nem születtem nyomorék vagyok, ezért nem is igazán értem meg magamat övelük.

Mondom Sándornak, hogy egyáltalán nem látszik meg rajta a több hetes csövezés, azzal hízelgek neki, hogy úgy néz ki, mint akit skatulyából húztak ki. Az első fröccs után még azt is meg merem neki mondani, hogy nem is hiszem el, hogy a csarnok oldalában alszik, hiszen frissebbnek tűnik, és sokkal kevésbé gyűrött, mint például a Szép Szőke Herceg és csapata, akiknek a Dobozi utcában, az Üdvhadsereg üzemeltette egykori Fapadosban van hónapos szobájuk, de oda csak aludni járnak, életük színtere a „Csari”.

– Tudod, ki menne a Dobozihoz! – méltatlankodik a behorpadt homlokú ember. – Nem bírom, ha dirigálnak. A Dankó utcába jártam egy darabig fürödni, de elegendő lett, mert annyi ott a cigány, mint a nyű. A Rákóczi téri csarnokból is folyik a víz, ott szoktam mosakodni, borotválkozni. Nézd meg – bökö a háta mögé a kocsira felakasztott csöves szatyorra –, ott van a plédem, a szappan, a borotva, meg egy rózsaszínű törölköző. Ezeket még a nővér tette be múltkor a kórházban, amikor az érszűkületem miatt voltam bent.

Mutatja a bal lábát: tenyéryi gennyes tályog van a vádlóján.

– Megmondom őszintén, ha az Sz. Mária, tudod a Szűz, magához szólítana, egy szót sem szólnék – mondja, aztán odaszól a fotósoknak: – Meg tudná hívni egy fröccsre? Tudod, máma is szeretnék berügni.

Kérdezném Sándort, mi történt a fejével, mitől horpadt be a homloka, közben odajön Buszos Pista, a csarnok mindenese. Adolf szeretné őt is lefényképezni, de élénken tiltakozik.

– Éppen elég volt nekem – magyarázza –, hogy tavaly a barátnőd megírt a Mai Napban.

Nem tudom eldönteni, hogy most dicsekszik vagy panaszkodik a BKV egykori KISZ-titkára, akiről valahogy megfélekedtek az elvtársai a privatizációkor. Mellettünk két kurva meg egy strici hepciáskodik, kérdőre vonják a holland fotóst, de Pista segítségével végül is sikerül őket leállítanom. Megérkezik a csarnok fekete egyenruhás biztonsági őre is, és holmi engedélyt kér számon rajtunk. Sándor menti meg a helyzetet: – Én adtam rá engedélyt – hadonászik a gumibotos őrző-védő felé a fröccsös pohárral –, kinek mi köze hozzá?!

Aztán, amikor megnyugszanak a kedélyek, odafordul hozzám: – Mit is kérdeztél? Ja, hogy miért vagyok lendkerekes? Nem voltam én mindig ilyen „tréfás”. Gyerekkoromban fölrugtak, mint a lószart, csontvelőgyulladásom, aztán meg tudógyulladásom lett, le akarták vágni a lábamat. Ez még 1958-ban történt, 13 éves koromban. Horváth Boldizsár professzor úr a János Kórházban úgy határozott, hogy levágja, de az apám nem egyezett bele, nem írta alá, hogy levegyék a prakkeromat. Erre Boldizsár úr összefocizott, úgy érte, levette, de mégsem vette le. Ha hiszed, ha nem, én utólag nevetek rajta, a lábam itt volt (mutat a térdeivel egy vonalba) mellettem. Szóval nem hiányzik az egész, csak rövidebb öt centivel. Kifűrészeltek belőle egy darabot. Utána még tudtam vele menni, sőt sportolni is. Elmentem bokszolni a Fürst Sándor utcába, a Duna Mozi fölé volt az edzőterem, a Schmidt volt a trénerem. Edzés után mindig adott tíz deka cukorkát...

Mielőtt még Sándor folytathatná, ott terem a rokkantkocsi mellett egy langaléta, fekete hajú, fehér pulóveres hölgy, és se szó, se beszéd, szájon csókolja a férfit. Amikor abbahagyják, a nő továbbra sem szól semmit, csak bárgyún vigyorog Sándorra. Az ilyenekre szokták errefelé azt mondani, hogy több füle van, mint foga.

– Ide figyelj, te lány! – ripakodik rá tettetett haraggal a tolókkocsis. – Fönn voltál szobán, mi, szoptad a faszt, most meg nekem adsz pusztit?!

A megszólított továbbra is mosolyogni próbál, aztán ugyanolyan hirtelen, ahogy jött, eltűnik a kör alakú kópultokra támaszkodó emberek között.

– Nő nélkül nem tudok élni! – kommentálja a röpke közjátékot Sándor. – Bűn ez?!

Mikor megnyugtatom, hogy dehogyis bűn, vagyunk így ezzel még egynéhányan, így szól: – Én azon csodálkozom, hogy ez a lány szeret engem. Azt mondta, azt bírja rajtam, hogy olyan csibészes a pófám.

Sándornak 21 ezer forint a nyugdíja, amit idehoz a postás, de nem ő, hanem az egyik zöldséges haverja, Béla veszi föl.

– Engem már nem érdekel a pénz – mondja és legyint. – Apukám maszek cipész volt, nála voltam inas. Ez egy ülő szakma fiam, pont neked való, mondta a fater. Előtte a Barcsay utcában jártam gimnáziumba, majd a MÜM-be tanultam ki a szakmát. Ezután apukám üzletében dolgoztam. Ez egy családi vállalkozás volt, mert a nővérem cipőfelsőrész-készítő, a bátyám a technikum után szintén a bőriparban dolgozott. Amikor apukám meghalt, évekig a Duna Cipőgyárban robiztam.

Miközben az apjáról beszél, meg-megbicsaklik a hangja: – Nem volt rossz ember, miértünk halt meg. Ötvenéves volt, én most vagyok ötvennégy. Egy magas, jóképű palit képzelj el. Azért kellett meghalnia, mert volt egy csomó adótartozása, amit ránk költött. Mindenkit dotált, aztán kimerült, ez volt a gond, nem tudta az adót kiperkálni. Az esküvőm után egy nappal történt, bevett egy csomó gyógyszert. Pedig a lagzin jól berúgtunk...

Sándornak, bevallása szerint, négy alkalommal volt összeütközése a törvénnyel, de tulajdonképpen csak egyszer, hiszen a súlyos testi sértést megelőző három tiltott határátlépési kísérletet egyikünk sem tartja bűnös cselekménynek.

– Azt mondta nekem a bírónő, hogy maga visszaélt a sportolói mivoltával, amikor leütötte azt az embert, de én mégsem ültetem le magát. Elég magának az a hat hónap, amit az előzetesben töltött. Azt válaszoltam neki, hogy engem csak az érdekel, hazamehetek-e rögtön. Erre ő visszakérdezett: hova haza? A maga felesége már egy másik palival él együtt. Hát én éppen ezért akarnék hazamenni, mondtam, haza, Angyalföldre. Mire a bírónő így szólt: ő fél ettől. Maga mitől fél, kislány, kérdeztem tőle. Nem magát fogom elverni. Most a Jász utcában lakik a nejem, de ott van vele a bikája is. Amikor kiengedtek, a Csillag nevű káembés kószolgatott, hogy Sanyikám így, meg úgy, maga mindenkit ismer. Ha esetleg valamit hall, keressen meg engem. Szóval föl akart venni spiclinek, még pénzt is adott volna a fülesekért. Ide figyeljen, mondtam neki, tudom, hogy csak egy olcsó csavargó vagyok, de hogy én téglá legyek... Kenje a hajára!

Már sokadszor kérdezem, mi történt a homlokával, de Sándor mindannyiszor kitér, másra tereli a szót. Feszültségét a fröccs és a cigaretta sem oldja.

– Fájdalmas nekem erről beszélnem, elhiheted. Négy éve, vagy öt... Mondtam már, hogy imádom a nőket, ilyen van, magad is láthattad az előbb. Nőnek lennie kell! Kőbányán szórakoztam cigány csajokkal, és ez nem tetszett a roma csávóknak. Le akartak venni, markecolni, tudod, de észrevettem. Az utcán utánam jöttek. Négyen voltak, kettőt sikerült lepofoznom a földre, a maradékból az egyik fejbevágott egy baltával. Az élével ütött, ketté akarta hasítani a fejemet. Nem, nem ájultam el, csak megmondom őszintén, hogy összeszartam magam. A bal szememre sokáig nem láttam, most már egy kicsit javult. Az egyik szemem plusz nyolcas, a másik meg mínusz hármas. Adja össze, mondtam a dokinak. Nekem pont jó lesz a plusz öt. Ő is röhögött, meg én is.

– A hidegtől nem félek, már megszoktam. Főleg, ha ilyen meleg helyet tud kifogni az ember, mint itt a csarnoknál – válaszolja, amikor arról faggatom, hogyan tovább, hiszen itt a tél, a hajléktalanok halálos ellensége.

– Négy feleségem volt, van két felnőtt gyerekem, de hozzájuk nem megyek! Voltam bent az önkormányzatnál, megvannak a papírjaim, mehetnék Gyulára a szociális otthonba. Mondom az előadónak, idefigyeljen, álljon meg a menet. Keressen nekem valami közelebbi helyet, mert én Pesten születtem, itt nevelkedtem, nem vagyok én prosztó...